

Aan het algemeen bestuur

bezoekadres Dokter Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 15 maart 2023 ons kenmerk Z/23/052721-223210
portefeuillehouder K.H. Odink
onderwerp Financiële verantwoording SaaS-dienstverlening

Geacht bestuur,

Tijdens de consultatieronde voor de nieuwe verslaggevingsrichtlijnen (NBBVW) zijn de waterschappen onlangs geïnformeerd over o.a. de gewenste wijziging rond het activeren van software aankopen. Eind juni 2022 is het gehele voorstel aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat verzonden. Daarin is het volgende verwoord:

Voorstellen software:

- Uitgaven voor software-producten (niet zijnde diensten die als Software-as-a-Service (SaaS) worden aangeboden) worden net zoals in het BBV opgenomen (en afgeschreven) onder materiële vaste activa.
- Software die onder een SaaS-overeenkomst ter beschikking wordt gesteld aan het waterschap, wordt niet aangemerkt als activum. Uitgaven voor SaaS-dienstverlening worden in principe verantwoord in de exploitatierekening. Dit geldt voor het huidige BBVW en het BBV en blijft onverkort gelden in het nieuwe BBVW.

Op dit moment wordt door de Commissie BBV onderzocht of eenmalige implementatiekosten die bedoeld zijn om gebruik te kunnen maken van SaaS-dienstverlening, aan een gebruiksperiode / licentieperiode moet worden toegerekend.

Sinds een aantal jaren kent ook ons waterschap het beleid dat bedrijfsapplicaties in principe niet meer op eigen servers staan, maar in de cloud bij onze softwareleveranciers (ook wel SaaS-oplossing genoemd). Tot voor kort was het niet duidelijk of het activeren van SaaS-oplossingen (inclusief de implementatiekosten) ook onder het huidige BBVW wel of niet was toegestaan. In de praktijk werd die richtlijn bij overheidsorganisaties verschillend toegepast. Als WDODelta gingen wij er net als veel andere waterschappen vanuit dat activering nog mogelijk was. Nu duidelijk is dat **activering niet is toegestaan** moeten wij het bestuur informeren over de financiële consequenties van het niet meer kunnen activeren van investeringen in software in de cloud. In een recente Deltabijeenkomst is al aan de orde geweest dat de NBBVW de mogelijkheid tot activering van dit type investeringen gaat beperken. Inmiddels is duidelijk geworden dat dit al eerder en met terugwerkende kracht speelt.

De kosten van de aanschaf en implementatie van traditionele software werd tot voor kort conform financiële verslaggeving geactiveerd en afgeschreven gedurende de levensduur. SaaS-software kent, net als traditionele software, ook eenmalige uitgaven voor de implementatie van de software.

Software is namelijk geregeld een 'bouwpakket', dat geschikt gemaakt moet worden voor gebruik door het waterschap. Ook deze eenmalige uitgaven werden door ons waterschap geactiveerd conform ons activabeleid.

Vanwege de laatste passage over de eenmalige implementatiekosten hebben we de Unie rond de zomerperiode gevraagd hier op korte termijn helderheid in te geven. Zou namelijk in dat kader ook een meerjarige vooruitbetaling voor SaaS-oplossingen aan de licentieperiode toegerekend kunnen worden?

In november 2022 ontvingen we hierop de volgende reactie:

"De commissie BBV wilde inderdaad gaan nadenken over een verantwoordingsvorm van ontwikkelkosten die tot spreiding van kosten in de tijd zou kunnen leiden. De commissie geeft vervolgens aan: "We zijn inmiddels door de tijd 'ingehaald'. Recent is in de nationale (ook publieke sector) en internationale verslaggevingsregels (IFRS) het standpunt ingenomen dat kosten van cloud-software etc. altijd direct ten laste van de exploitatie moet worden gebracht. In dit licht zien we geen reden en argumenten om in het BBV hiervan af te wijken."

Dat betekent dat er geen sprake is van een stelselwijziging, maar van een wijziging van de interpretatie van de voorschriften, waardoor de tot nu toe geactiveerde kosten daar niet meer voor in aanmerking komen. Deze geactiveerde kosten moeten daarom vervroegd worden afgeschreven.

Wat betekent dit concreet voor de Jaarstukken 2022, de begroting 2023 en de meerjarenraming?

a. Jaarstukken 2022

De enige SaaS-oplossing die we momenteel gebruiken is het financiële systeem AllSolutions (AS). De resterende boekwaarde per 31 december 2022 zal in de Jaarstukken 2022 volledig gedesinvesteerd moeten worden. Dit leidt tot een eenmalige last van € 1.106.000 die bij het behandelen van de Jaarstukken 2022 door uw bestuur zal worden vastgesteld. Hiertegenover staat dat de geraamde afschrijving in de begroting 2023 e.v. komt te vervallen.

b. Begroting 2023

Ons waterschap heeft besloten om bij software investeringen te kiezen voor "een SaaS-oplossing, tenzij..." Dat betekent dat er in de mandaterings-/investeringenlijst diverse kredieten voor softwaretoepassingen zijn begroot. Vooralsnog zijn al deze investeringen gericht op het gebruik maken van een SaaS-oplossing, zodat deze uitgaven niet meer geactiveerd mogen worden, maar direct als lasten in de exploitatie verantwoord moeten worden.

Eenmalige last 2023: € 3.225.000 -/- vrijval afschrijving AS € 102.000 = € 3.123.000.

Hiertegenover staat dat de geraamde afschrijving in de begroting 2024 e.v. komt te vervallen.

Omdat de begroting 2023 reeds is vastgesteld, zal deze eenmalige last binnen het eventuele jaarrekeningresultaat of binnen de reserves opgevangen moeten worden. Bij de behandeling van de 1^e bestuursrapportage 2023 zullen wij een begrotingswijziging ter besluitvorming hierover aan u voorleggen.

c. Meerjarenraming 2024 e.v.

De investeringen die in 2024 e.v. geraamd zijn, moeten voortaan als exploitatielast begroot worden. Tegenover deze eenmalige last staat de vrijval aan afschrijvingslasten van AS en de investering 2023.

Dat levert het volgende beeld op:

	2024	2025	2026	2027
SaaS-oplossing	€ 3.160.000	€ 734.000	n.n.b.	n.n.b.
Vrijval afschrijvingslasten	-/- € 827.000	-/- € 1.437.000	-/- € 1.437.000	-/- € 1.437.000
Effect op begroting	€ 2.333.000	-/- € 703.000	n.n.b.	n.n.b.

Deze financiële consequenties zullen wij verwerken in de begrotingsbrief voor het jaar 2024 e.v.

Overige aandachtspunten:

1. We verwachten de uitgaven conform onze planning in 2023 te gaan realiseren. Mocht er desondanks sprake zijn van vertraging, dan zullen de uitgaven naar het volgende begrotingsjaar verschuiven. Als dit vroegtijdig bekend is dan houden we daar bij het opstellen van de begroting 2024 e.v. (in de tariefberekening) rekening mee.
2. De afschrijvingstermijn van de SaaS-oplossingen 2023 e.v. is gesteld op 5 jaar. Dat betekent dat het effect op de begroting vanwege de lagere afschrijvingslasten deels in 2029 en deels in 2030 vervalt.
3. Doordat investeringen in SaaS-oplossingen niet meer geactiveerd mogen worden en een ongelijkmatig uitgavenpatroon kennen, ontstaan er behoorlijke "shokeffecten" in de begroting. De eerste jaren nemen de lasten toe en daarna dalen ze een aantal jaren vanwege wegvallende kapitaallasten. Omdat de SaaS-investeringen in 2026 en 2027 nog niet bekend zijn, kunnen wij het totale effect op de begroting in die jaren nog niet berekenen. Wij verwachten voor die jaren een vrijval van afschrijvingslasten van ruim € 1,4 mln.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

de dijkgraaf

E. de Kruijk

D.S. Schoonman